

Länsstyrelsen
Västerbottens län
Kulturmiljö

KOFA

YTTRANDE

Datum
2002-08-16

Beteckning
221-10250-2002

1(1)

Riksantikvarieämbetet
Harald Sundlin
Box 5405
114 84 STOCKHOLM

Förslag till skyddsföreskrifter för statliga byggnadsminnet Umeå stationshus, Umeå 3:1, Umeå kommun, Västerbottens län

Riksantikvarieämbetet har begärt länsstyrelsens yttrande i rubricerat ärende. Länsstyrelsen har följande att anföra:

Under rubriken Skyddsföreskrifter, punkt 3, sista meningen, föreslås tillägg: ...och i samråd med Riksantikvarieämbetet. Det torde annars vara svårt för en ägare att veta vilka material och metoder som kan anses vara anpassade till byggnadens egenart. Riksantikvarieämbetet har tidigare rekommenderat att begreppet skyddsföreskrifter för byggnadsminnen bör ersättas av *skyddsbestämmelser*, vilket väl även ska gälla statliga byggnadsminnen.

Beskrivningen i bilaga 1 bör justeras i några punkter. Södra och norra fasaderna är har en stor mittfronton. På den södra sidan finns två mindre frontoner på ömse sidor om denna och på den norra sidan finns en takkupa på västra sidan om mittfrontonen. Taken är ej täckta av zinkplåt utan grön och förmodligen fabriksbelagd plåt (omlagda omkring 1980). De gula tegelinslagen är ej glaserade, utan endast de mycket mörkt röda och de fåtaliga gröna som verkar nästan slumpvis inplacerade. Fronton- och gavelkrön är försedda med små prydnadstorn. Det skulle även vara önskvärt att beskrivningen innefattade en stilhistorisk karakteristik.

Skyddsområdet föreslås utvidgas fram till den befintliga kioskbyggnaden på östra sidan och fram till perrongens slut på norra sidan.

Bo Sundin
Bitr. länsantikvarie

SKYDDSFÖRESKRIFTER FÖR UMEÅ STATIONSHUS UMEÅ 3:1, UMEÅ KOMMUN, VÄSTERBOTTENS LÄN

Byggnadsminnesförklaringen omfattar stationshuset.

Bakgrund

Regeringen beslutade 21.8. 1986 att Umeå stationshus skulle betraktas som byggnadsminnesmärke enligt kungörelsen nr 744 av den 20 november 1920 med senare tillägg med föreskrifter rörande det offentliga byggnadsväsendet. Beslutet grundade sig på en bedömning av det kulturhistoriska värdet utifrån den stationshusinventering som genomfördes i samarbete mellan SJ:s dåvarande bandistrikt, arkitekturmuseet och Riksantikvarieämbetet. Riksantikvarieämbetet avser att hos regeringen anhålla om att skyddsföreskrifter fastställs för statliga byggnadsminnet Umeå stationshus.

Bevarandevärden

Umeå stationshus har ett betydande, kulturhistoriskt intresse som en byggnad, integrerad i Umeå stadsplan, med Rådhuset som motpol längs Rådhusplanen. Stationshusets välbevarade och monumentala exteriör har ett stort arkitektoniskt värde.

Bevarandemålsättning

Umeå stationshus ska bevaras som byggnadsminne, framför allt i sin monumentala arkitektur. Skyddet anger också en kvalitativ målsättning för vård och underhåll.

Skyddsföreskrifter

Om det finns särskilda skäl att ändra byggnadsminnet i strid med skyddsföreskrifterna skall ansökan om tillstånd till ändring inges till Riksantikvarieämbetet enligt förordningen (1988:1229) om statliga byggnadsminnen m.m.

1. Stationsbyggnaden får inte rivas, vare sig i sin helhet eller delar därav.
2. Byggnadens exteriörer får inte byggas om, byggas till eller på annat sätt förändras.
3. Byggnaden skall underhållas så att den inte förfaller. Vård och underhållsarbeten skall utföras på ett sådant sätt att dess kulturhistoriska värde bevaras. Underhållet skall ske med material och metoder som är anpassade till byggnadens egenart. 2
4. Det till byggnadsminnet hörande, markerade skyddsområdet får inte förändras eller bebyggas så att byggnadsminnets utseende och karaktär förvanskas.

och i samråd med RAA

Bilagor

Bilaga 1.

Historik

Stationshuset i Umeå ritades av Folke Zettervall år 1895, dvs samma år som han efterträdde Adolf Edelsvärd som SJ:s chefsarkitekt. Byggnaden låg som en motpol till rådhuset, i ena änden av Rådhusplanen. Framför stationen anlades en "halv" stjärnplats, helt i enlighet med samtida stadsplaneidéer, och därmed lyckades man på ett smidigt sätt sammanfoga den snett inkommande järnvägen med stadens rutnätsplan. Stationshusets exteriör är välbevarad och har genomgått förhållandevis få förändringar. De fönster- och dörrförändringar som har skett har inte förtagit byggnadens ursprungliga karaktär. Stationshusets interiörer har genomgått betydande förändringar.

Beskrivning

Stationshuset är symmetriskt uppbyggt kring en mittvolym i två våningar täckt av ett brant sadeltak och med lägre envåningsflyglar på ömse sidor. Stora gavelformade frontoner dominerar ~~vardera långfasaden~~ ~~mittenparti~~. Stationshuset har karaktär av solid stadsmässig monumentalbyggnad. Grunden är av grovhuggen granit, fasaderna murade i kryssförband av rött, fogstruket tegel och med taken täckta av zinkplåt. Fasadband av sandsten och glaserat tegel i rött och gult, grönglaserade stenar i band och dekorativa gula putsfält medverkar i hög grad till en livlig fasadverkan.

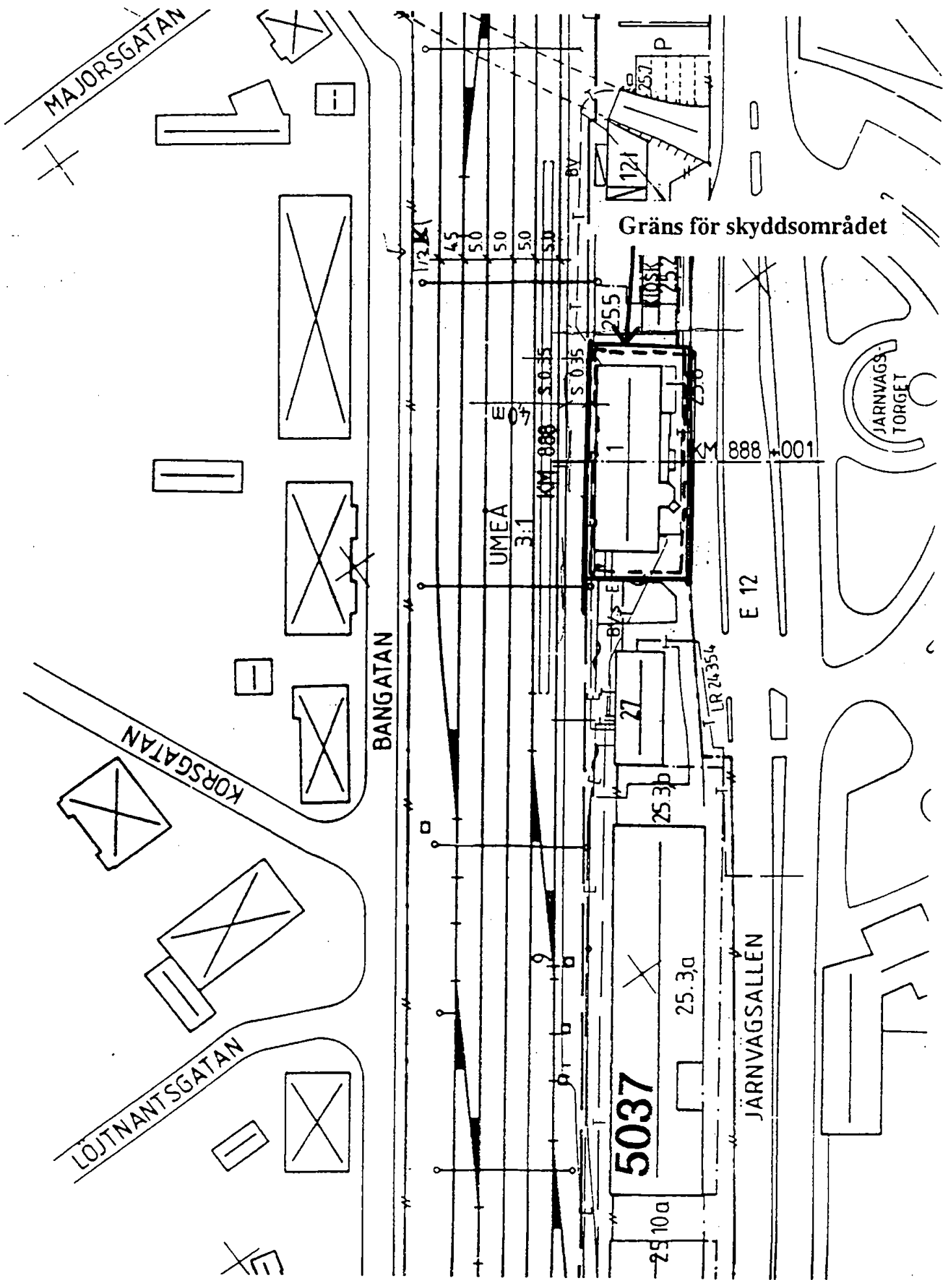
?
/ernas
?

ej glaserat
endast fäta (via hörn bl.a) skulptors
Skarstenen & prydnadssten
Capit. Holmström

+ i södra fasaden mittparti

Fönster ang. rött

Skyddsområde för byggnadsminnet Umeå stationshus

Handläggare:

Anna Helmersson

Regdatum: 2009-01-08

Registrering av åtgärder:

Byggnadsminne Umeå stationshus

Information:

Berörda fastigheter:

UMEÅ 7:4

HÄNDELSER I ÄRENDET

2009-01-08	TR	Tidigaste registreringsdatum
2009-01-08	LS	Lst beteckning: 221-10250-2002
1986-08-21	BD	Beslutsdatum
2009-01-08	PB	Inlagd i ACM